

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/94/2001

PREFERENCJE PARTYJNE W LIPCU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LIPIEC 2001

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W lipcu¹ po raz pierwszy zapytaliśmy ankietowanych nie o ich obecne preferencje wyborcze, czyli sympatie partyjne w miesiącu przeprowadzania sondażu, ale o decyzję, jaką podejmą we wrześniowych wyborach, czyli o to, na które z ugrupowań lub koalicji wyborczych będą głosować 23 września. W związku z tym w lipcowych analizach bierzemy pod uwagę odpowiedzi respondentów zapowiadających swój udział w wyborach i - inaczej niż w poprzednich miesiącach - mających sprecyzowane preferencje wyborcze. W rozkładzie odpowiedzi nie uwzględniamy zatem kategorii „trudno powiedzieć”, gdyż w dniu wyborów wszyscy niezdecydowani będą musieli określić swoje sympatie lub też podjąć decyzję o niewzięciu udziału w głosowaniu.

Przypomnijmy jeszcze, że na naszej liście umieszczamy nazwy wszystkich partii i ugrupowań tworzących daną koalicję lub komitet wyborczy wraz z nazwiskami ich liderów. W porównaniu z sondażem czerwcowym nasza lista została poszerzona - pojawiły się na niej kolejne ugrupowania mające zamiar startować w wyborach: Forum Obywatelskie Janusza Tomaszewskiego² oraz KPN-OP Adama Słomki.

W lipcu 60% ankietowanych zadeklarowało, że 23 września weźmie udział w wyborach parlamentarnych. Dokładnie takie same odsetki osób chcących głosować odnotowaliśmy w maju i w czerwcu.

Nadal zdecydowanym faworytem wyborów pozostaje koalicja SLD-UP. Obecnie deklaracje poparcia tej koalicji we wrześniowych wyborach złożyła ponad połowa potencjalnych uczestników głosowania mających sprecyzowane sympatie polityczne. W porównaniu z notowaniami z ubiegłego miesiąca (przepercentowanymi bez kategorii „trudno powiedzieć”) wynik ten jest o 2 punkty procentowe gorszy.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (134) przeprowadzono w dniach 6-9 lipca 2001 roku na 1015-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Sondaż przeprowadzono przed ogłoszeniem decyzji o wspólnym starcie w wyborach Forum Obywatelskiego z ChD III RP.

Tabela 1

Na kandydatów której partii, ugrupowania lub koalicji ugrupowań zamierza Pan(i) głosować 23 września br.?	VI 2001*	VII 2001
	w procentach	
Sojusz Lewicy Demokratycznej - SLD (Leszek Miller) wraz z Unią Pracy - UP (Marek Pol) oraz Krajowa Partia Emerytów i Rencistów - KPEiR (Tomasz Mamiński) Stronictwo Demokratyczne - SD (Jan Klimek) Partia Ludowo-Demokratyczna - PLD (Roman Jagieliński)	54	52
Platforma Obywatelska - PO (Andrzej Olechowski, Maciej Płażyński, Donald Tusk) oraz Stronictwo Konserwatywno-Ludowe - SKL (Jan Maria Rokita) Unia Polityki Realnej - UPR (Janusz Korwin-Mikke)	15	13
Polskie Stronictwo Ludowe - PSL (Jarosław Kalinowski) oraz Ogólnopolski Związek Zawodowy Pielęgniarek i Położnych (Bożena Banachowicz) Polska Racja Stanu (Dariusz Grabowski)	8	13
Akcja Wyborcza Solidarność Prawicy - AWSP , którą tworzą: Ruch Społeczny Akcja Wyborcza Solidarność - RS AWS (Jerzy Buzek) Porozumienie Polskich Chrześcijańskich Demokratów - PPChD (Antoni Tokarczuk) Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe - ZChN (Stanisław Zajac) Ruch Odbudowy Polski - ROP (Jan Olszewski)	11	6
Prawo i Sprawiedliwość - PiS: Prawo i Sprawiedliwość (Lech Kaczyński) Przymierze Prawicy - PP (Kazimierz Michał Ujazdowski)	6	6
Unia Wolności - UW (Bronisław Geremek) oraz Forum Dialogu (Marek Goliśzewski, Maciej Jankowski)	2	4
Samoobrona (Andrzej Lepper)	2	2
Liga Polskich Rodzin - LPR (Marek Kotlinowski)	-	2
Polska Unia Gospodarcza - PUG (Wojciech Kornowski)	0	1
Przymierze dla Polski - PdP (Gabriel Janowski)	0	1
Chrześcijańska Demokracja III RP - ChD III RP (Lech Wałęsa - prezes honorowy)	1	0
Ruch Katolicko-Narodowy - RKN (Antoni Macierewicz)	0	0
Polska Partia Socjalistyczna - PPS (Piotr Ikonowicz)	0	0
Ruch Społeczny „Alternatywa” (Janina Kraus)	0	0
Forum Obywatelskie - FO (Janusz Tomaszewski)	-	0
Konfederacja Polski Niepodległej-Obóz Patriotyczny - KPN-OP (Adam Słomka)	-	0
Inna partia lub organizacja	0	0
N=	569	531

* W czerwcu pytanie brzmiało: „Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii, ugrupowania lub koalicji ugrupowań głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?”. W komunikacie opublikowanym w czerwcu uwzględniliśmy kategorię „trudno powiedzieć”.

Kolejne miejsca ze znaczną stratą wobec lidera zajmuje PO i PSL, na które zamierza głosować po 13% wyborców. Lipcowy wynik PO jest o 2 punkty procentowe niższy niż w czerwcu, natomiast PSL w porównaniu z ubiegłym miesiącem poprawiło swoje notowania o 5 punktów. Takie same odsetki potencjalnych uczestników głosowania chcą poprzeć we wrześniu AWSP i PiS (po 6%). Ugrupowanie Lecha Kaczyńskiego uzyskało tyle samo głosów co przed miesiącem, natomiast AWSP odnotowała wynik gorszy o 5 punktów procentowych niż w czerwcu. Mimo iż w lipcu wyniki obu tych ugrupowań są takie same, AWSP, która jako koalicja wyborcza nie przekroczyła wymaganego progu 8%, nie weszłaby do parlamentu, natomiast przedstawiciele PiS uczestniczyliby w podziale mandatów. W porównaniu z wyjątkowo złymi notowaniami sprzed miesiąca nieznacznie zyskała UW (o 2 punkty), nadal jednak poparcie dla niej jest niższe niż wymagany próg wyborczy.

Chęć głosowania na pozostałe ugrupowania zadeklarowały już tylko nieznaczne odsetki respondentów: 2-procentowe poparcie odnotowały Liga Polskich Rodzin i Samoobrona, po 1% wyborców chciałoby poprzeć PUG i PdP. Pozostałe ugrupowania umieszczone na naszej liście uzyskały wynik niższy niż 0,5%.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. 23 września odbędą się wybory do Sejmu i Senatu. Czy zamierza Pan(i) wziąć w nich udział? 1 - Na pewno wezmę w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wezmę w nich udział; 3 - Na pewno nie wezmę w nich udziału

	(%)			
	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	60	23	17	1015
Płeć				
Mężczyźni	65	19	15	481
Kobiety	56	26	18	534
Wiek				
18-24 lat	52	31	16	145
25-34	48	33	19	179
35-44	63	22	15	199
45-54	70	17	14	212
55-64	63	17	19	114
65 lat i więcej	62	18	20	166
Miejsce zamieszkania				
Wieś	61	22	17	375
Miasto do 20 tys.	56	26	18	107
20-100 tys.	60	23	17	205
101-500 tys.	57	24	19	197
501 tys. i więcej mieszk.	67	19	14	132
Wykształcenie				
Podstawowe	54	22	24	263
Zasadnicze zawodowe	58	23	18	284
Średnie	62	24	13	378
Wyższe	74	20	6	88
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	84	15	2	58
Prac. umysł. niż. szczebla	71	16	12	82
Pracownicy fiz.- umysł.	64	28	7	74
Robotnicy wykwalifikowani	61	19	20	84
Robotnicy niewykwalifik.	53	25	22	44
Rolnicy	71	18	10	65
Pracujący na własny rach.	63	24	12	60
Bierni zawodowo				
Renciści	53	21	27	100
Emeryci	65	17	18	191
Uczniowie i studenci	54	28	18	70
Bezrobotni	45	33	21	138
Gospodynie domowe i inni	38	36	27	48
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	72	20	8	151
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	66	24	10	81
sekt. pryw. poza rolnict.	58	24	17	173
prywatnym gosp. rolnym	71	21	9	92
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	49	27	24	117
276-399	59	21	20	89
400-549	65	21	14	180
550-799	61	17	22	143
Powyżej 799 zł	75	15	10	181
Ocena własnych war. mater.				
Złe	56	24	20	353
Średnie	61	23	16	454
Dobre	65	20	15	207
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	68	14	18	54
Raz w tygodniu	60	24	15	516
1-2 razy w miesiącu	60	28	12	164
Kilka razy w roku	61	21	18	175
W ogóle nie uczestniczy	55	14	31	103
Poglądy polityczne				
Lewica	77	12	11	310
Centrum	54	28	18	283
Prawica	68	18	13	198
Trudno powiedzieć	36	37	27	224

Tabela 2. Na kandydatów której partii, ugrupowania lub koalicji ugrupowań zamierza Pan(i) głosować w tych wyborach?

	AWSP	ChD III RP	FO	LPR	PO	PPS	PSL	PUG
Ogółem	6	0	0	2	13	0	13	1
Płeć								
Mężczyźni	5	0	0	1	13	0	13	1
Kobiety	8	1	0	2	12	1	12	1
Wiek								
18-24 lat	9	0	0	2	15	0	4	3
25-34	4	0	0	3	17	2	10	0
35-44	6	0	0	2	14	0	18	2
45-54	3	0	0	2	7	0	16	0
55-64	5	2	0	0	14	0	7	0
65 lat i więcej	12	2	1	0	13	0	15	0
Miejsce zamieszkania								
Wieś	2	0	0	2	8	1	26	2
Miasto do 20 tys.	3	0	0	3	21	0	14	0
20-100 tys.	5	1	0	2	10	0	8	0
101-500 tys.	11	1	0	0	16	0	1	0
501 tys. i więcej mieszk.	16	1	0	2	17	0	1	0
Wykształcenie								
Podstawowe	4	2	1	1	6	0	21	0
Zasadnicze zawodowe	7	0	0	4	12	1	14	2
Średnie	5	0	0	0	14	0	7	1
Wyższe	12	0	0	0	20	0	10	0
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	13	0	0	0	23	0	6	0
Prac. umysł. niż. szczebla	8	0	0	0	6	0	10	0
Pracownicy fiz.- umysł.	11	0	0	5	11	0	5	4
Robotnicy wykwalifikowani	13	0	0	4	20	3	4	0
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	0	0	0	0	13	0
Rolnicy	0	0	0	0	3	0	55	0
Pracujący na własny rach.	0	0	0	0	27	0	0	0
Bierni zawodowo								
Renciści	2	4	0	0	11	0	19	0
Emeryci	9	1	0	1	11	0	13	0
Uczniowie i studenci	0	0	0	4	20	0	0	6
Bezrobotni	3	0	0	4	14	0	11	2
Gospodynie domowe i inni	12	0	5	0	0	0	13	0
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	7	0	0	1	14	0	10	0
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	12	0	0	5	24	0	0	0
sekt. pryw. poza rolnict.	7	0	0	0	15	1	7	0
prywatnym gosp. rolnym	1	0	0	0	6	0	49	3
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	6	0	0	10	8	0	13	0
276-399	10	0	0	3	4	3	22	4
400-549	5	0	0	0	14	0	13	1
550-799	5	3	0	0	13	0	5	0
Powyżej 799 zł	14	0	1	1	13	0	6	0
Ocena własnych war. mater.								
Złe	8	1	0	3	12	0	15	0
Średnie	4	0	0	2	12	1	14	1
Dobre	9	1	0	0	14	0	7	2
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	21	4	2	4	10	0	10	0
Raz w tygodniu	8	1	0	1	14	0	13	2
1-2 razy w miesiącu	0	0	0	6	10	2	27	0
Kilka razy w roku	3	0	0	0	11	0	6	0
W ogóle nie uczestniczy	2	0	0	0	15	0	4	0
Poglądy polityczne								
Lewica	0	0	0	1	2	0	11	0
Centrum	22	0	0	0	17	1	19	2
Prawica	22	1	0	3	28	0	7	1
Trudno powiedzieć	7	3	1	5	11	0	17	0

(continued)

Tabela 2 (cd.). Na kandydatów której partii, ugrupowania lub koalicji ugrupowań zamierza Pan(i) głosować w tych wyborach?

(%)

	PiS	PdP	RKN	Samoobrona	SLD + UP	UW	Inna	Liczba osób
Ogółem	6	1	0	2	52	4	0	531
Płeć								
Mężczyźni	7	1	0	1	54	4	0	280
Kobiety	5	1	1	3	50	3	1	251
Wiek								
18-24 lat	10	0	0	0	50	8	0	64
25-34	9	1	0	3	49	3	0	78
35-44	1	2	0	2	48	5	0	109
45-54	6	0	1	3	59	3	1	133
55-64	6	3	0	1	62	1	0	60
65 lat i więcej	6	0	2	0	45	4	0	87
Miejsce zamieszkania								
Wieś	8	2	1	3	45	2	0	195
Miasto do 20 tys.	2	1	2	3	51	0	1	53
20-100 tys.	4	0	0	2	65	3	0	105
101-500 tys.	3	0	0	0	65	4	0	98
501 tys.i więcej mieszk.	10	0	0	0	38	14	2	79
Wykształcenie								
Podstawowe	6	2	1	5	51	1	0	121
Zasadnicze zawodowe	7	1	1	0	51	0	0	148
Średnie	7	1	0	1	58	6	0	204
Wyższe	1	0	0	0	39	14	2	58
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	2	0	0	0	40	13	3	41
Prac.umysł.niż.szczebla	3	1	0	0	64	8	0	54
Pracownicy fiz.- umysł	6	0	3	0	46	11	0	42
Robotnicy wykwalifikowani	7	0	0	0	49	0	0	46
Robotnicy niewykwalifik.	3	0	0	0	77	7	0	23
Rolnicy	0	5	0	12	26	0	0	41
Pracujący na własny rach.	9	0	0	0	60	5	0	36
Bierni zawodowo								
Renciści	4	0	0	0	56	4	0	45
Emeryci	8	1	2	0	52	1	0	103
Uczniowie i studenci	16	0	0	0	55	0	0	33
Bezrobotni	6	2	0	7	51	0	1	52
Gospodynie domowe i inni	4	0	0	0	66	0	0	15
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	2	1	1	0	56	6	1	95
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	6	0	0	0	45	7	0	48
sekt. pryw. poza rolnict.	9	0	0	0	55	5	0	93
prywatnym gosp. rolnym	0	3	0	12	27	0	0	56
Dochody na jedną osobę								
Do 275 zł	2	0	0	4	56	0	1	48
276-399	0	2	0	4	48	0	0	49
400-549	5	1	3	0	52	7	0	104
550-799	13	1	0	0	59	1	0	78
Powyżej 799 zł	2	1	0	0	55	7	1	118
Ocena własnych war. mater.								
Złe	7	1	0	4	49	0	1	168
Średnie	6	1	1	1	53	5	0	246
Dobre	5	0	0	0	56	7	0	115
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	20	2	5	0	15	7	0	33
Raz w tygodniu	6	1	0	2	50	3	0	264
1-2 razy w miesiącu	5	1	0	0	48	0	0	83
Kilka razy w roku	2	1	0	3	66	8	0	96
W ogóle nie uczestniczy	6	0	0	0	65	6	1	53
Poglądy polityczne								
Lewica	1	1	0	0	83	1	0	228
Centrum	5	1	1	2	42	7	0	128
Prawica	16	1	0	0	12	7	1	120
Trudno powiedzieć	8	1	2	10	34	0	1	55